ĢENERĀLADVOKĀTA MIHALA BOBEKA [*MICHAL BOBEK*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 27. oktobrī [1]

Lieta C-551/15

Pula Parking d.o.o.
pret
Sven Klaus Tederahn

(Općinski sud u Puli-Pola (Pulas pilsētas tiesa, Horvātija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Savienības tiesību piemērojamība laikā — Līgums par pakalpojumu sniegšanu — Līgums starp valstij piederošu sabiedrību un privātpersonu — Acta iure imperii — Regulas Nr. 1215/2012 piemērošanas joma — Notariālās un tiesu varas funkcijas — Jēdziens "tiesa

I – Ievads

1. *S. K. Tederahn* (turpmāk tekstā – "atbildētājs") dzīvo Vācijā. 2010. gadā viņš novietoja savu automašīnu autostāvvietā Pulas pilsētā Horvātijā. Viņš neveica samaksu par autostāvvietas biļeti. Pēc pieciem gadiem valstij piederoša sabiedrība *Pula Parking d.o.o.* (turpmāk tekstā – "*Pula Parking*" vai "prasītāja"), kura ir pilnvarota veikt autostāvvietas pārvaldīšanu, lūdza valsts dienesta notāram Horvātijā izdot izpildrakstu pret atbildētāju. Atbildētājs cēla iebildumus pret šo izpildrakstu. Saskaņā ar parasto valsts procedūru lieta tika nodota kompetentajai valsts tiesai – *Općinski sud u Puli-Pola* (Pulas pilsētas tiesa, Horvātija), kura ir iesniedzējtiesa šajā lietā.

2. Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai šī lieta ietilpst Regulas (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (turpmāk tekstā – "Regula") [2] piemērošanas jomā. Tā uzdod konkrēti divus jautājumus. Pirmkārt, vai šī lieta ietilpst civillietu un komerclietu jēdzienā, ņemot vērā to, ka prasītāja ir valstij piederoša sabiedrība, kurai ir piešķirtas noteiktas pilnvaras. Otrkārt, vai Regula, kas attiecas uz "tiesu vai tribunālu" pasludinātiem spriedumiem, ir piemērojama Horvātijas notāriem, kuri izdod izpildrakstus?

1 — Oriģinālvaloda – angļu.

2 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 12. decembra regula (OV 2012, L 351, 1. lpp.).

II – Atbilstošās tiesību normas

A – *Savienības tiesības*

1) Regula Nr. 1215/2012

3. Regulas preambulas apsvērumos ir paredzēts:

"(10) Šīs regulas darbības jomā būtu jāietver galvenie civiltiesiskie un komerciālie jautājumi, izņemot dažus skaidri noteiktus jautājumus [..]

[..]

(15) Jurisdikcijas noteikumiem vajadzētu būt ļoti paredzamiem, un tiem būtu jābalstās uz principu, ka jurisdikcijas pamatā ir atbildētāja domicils [..]

(16) Papildus atbildētāja domicilam vajadzētu būt alternatīviem jurisdikcijas pamatojumiem, kuru pamatā ir cieša saistība starp tiesu un lietu vai kuru nolūks ir veicināt pareizu tiesvedības norisi [..]"

4. Regulas 1. panta 1. punkta redakcija ir šāda:

"Šo regulu piemēro civillietās un komerclietās neatkarīgi no tiesas būtības. Tā neattiecas jo īpaši uz nodokļu, muitas vai administratīvajām lietām vai uz valsts atbildību par darbību un bezdarbību, īstenojot valsts varu (*acta iure imperii*)."

5. Ar 1. panta 2. punkta noteikumiem no Regulas piemērošanas jomas ir izslēgtas vairākas jomas, tostarp bankrots, sociālais nodrošinājums, šķīrējtiesa, uzturēšanas saistības, kā arī testamenti un mantošana.

6. 2. pantā ir uzskaitītas definīcijas, tostarp:

"a) "spriedums" ir jebkurš spriedums, ko pieņēmusi kādas dalībvalsts tiesa, neatkarīgi no sprieduma nosaukuma, tostarp dekrēts, rīkojums, lēmums vai izpildraksts, kā arī lēmums par izmaksu vai izdevumu noteikšanu, ko pieņem tiesas ierēdnis.

– III nodaļas izpratnē "spriedums" ietver pagaidu, tostarp aizsardzības, pasākumus, ko norīko tiesa, kuras jurisdikcijā saskaņā ar šo regulu ir lietas izskatīšana pēc būtības. Tas neietver pagaidu, tostarp aizsardzības, pasākumu, ko norīko šāda tiesa, neuzaicinot ierasties atbildētāju, ja vien spriedums, kurā paredzēts pasākums, atbildētājam nav izsniegts pirms izpildes".

7. 3. pantā ir precizēts:

"Šajā regulā "tiesa" ietver šādas turpmāk minētas iestādes, ciktāl tām ir jurisdikcija lietās, kas ietilpst šīs regulas darbības jomā:

a) Ungārijā – saīsinātās tiesāšanās procedūrās par atgādinājumiem veikt maksājumus (*fizetési meghagyásos eljárás*) – notārs (*közjegyző*);

b) Zviedrijā – saīsinātās tiesāšanās procedūrās par atgādinājumiem veikt maksājumus (*betalningsföreläggande*) un par palīdzību (*handräckning*) – izpildes iestāde (*Kronofogdemyndigheten*)."

8. 4. pantā ir paredzēts vispārējs princips, saskaņā ar kuru jurisdikcija ir tās dalībvalsts tiesām, kurā ir atbildētāja domicils.

9. 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka lietās, kas attiecas uz līgumiem, atbildētāju var iesūdzēt attiecīgās saistības izpildes vietas tiesās. 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir precizēts, ka attiecīgās saistības izpildes vieta preču iegādes gadījumā ir vieta, kur saskaņā ar līgumu preces piegādāja vai tās būtu bijis jāpiegādā. Pakalpojumu sniegšanas gadījumā tā ir vieta, kur pakalpojumu sniedza vai tas būtu bijis jāsniedz. 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts, ka visos pārējos gadījumos piemēro 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto vispārējo noteikumu.

10. 24. panta 1. punkta otrajā daļā ir noteikts, ka lietā, kuras priekšmets ir nekustamā īpašuma noma/īre, kas noslēgta uz laiku līdz sešiem mēnešiem, jurisdikcija ir arī tās dalībvalsts tiesām, kurā atrodas īpašums.

11. 66. pantā ir paredzēts, ka Regulu piemēro tiesvedībām, kuras ir uzsāktas 2015. gada 10. janvārī vai pēc tam.

B – *Valsts tiesības*

1) Piedziņas likums

12. Saskaņā ar *Ovršni zakon* (Piedziņas likums)[3] 278. pantu notāri lemj par lūgumiem veikt piedziņu, kuri ir balstīti uz autentiskiem dokumentiem saskaņā ar šajā likumā paredzētajām tiesību normām.

13. Saskaņā ar Piedziņas likuma 279. panta 1. un 3. punktu, ciktāl tas attiecas uz piedziņas instrumentiem, teritoriālā piekritība ir notāram, kura domicils ir tajā noteiktajā teritorijā (reģionā), kur atrodas parādnieka, pret kuru vērš piedziņu, domicils vai juridiskā adrese. Ja piedziņas pieteikumu iesniedz notāram, kam nav teritoriālās piekritības, tiesai tas ir jānoraida.

14. Saskaņā ar iesniedzējtiesas nolēmumu atbilstoši Piedziņas likuma 282. panta 3. punktam notārs, kuram noteiktajā termiņā ir iesniegta pieņemama un pamatota iebilde pret šī notāra izdoto izpildrakstu, nodod lietu izskatīšanai piekritīgajā tiesā. Tiesa lemj par šo iebildi saskaņā ar šī paša likuma 57. un 58. pantu.

2) Noteikumi par autostāvvietām

15. Saskaņā ar iesniedzējtiesas nolēmumu automašīnu novietošanu Pulas pilsētā reglamentē 2009. gada 16. decembra[4] un 2015. gada 11. februāra[5] Noteikumi par samaksas iekasēšanu un stāvvietu kontroli sabiedriskajās stāvvietās (turpmāk tekstā – "Noteikumi par autostāvvietām").

16. Noteikumu par autostāvvietām 1. panta 2. punktā ir paredzēts, ka tehniskās un organizatoriskās darbības, samaksas iekasēšanu, automobiļu stāvvietu uzraudzību, uzturēšanu un tīrīšanu, kā arī citas darbības maksas sabiedriskajās stāvvietās veic sabiedrība *Pula Parking*. Tā ir Pulas pilsētai piederoša sabiedrība.

3 — "*Narodne novine*" (*Oficiālais Vēstnesis*) Nr. 112/12, 25/13 un 93/14.

4 — *Službene novine Grada Pule* (*Pulas Pilsētas Oficiālais Vēstnesis* Nr. 21/09).

5 — *Službene novine Grada Pule* (*Pulas Pilsētas Oficiālais Vēstnesis* Nr. 03/15).

17. Noteikumos par autostāvvietām vēl ir paredzēts, ka autostāvvietu lietotāji noslēdz līgumu ar *Pula Parking* un viņiem tiek izsniegta autostāvvietas biļete, kas ir derīga 24 stundas, kā arī viņi piekrīt piemērojamajiem vispārīgajiem nosacījumiem. Lietotājiem ir jāsamaksā par autostāvvietas biļeti astoņu dienu laikā, pēc tam sāk uzkrāties likumiskie procenti un saistītie izdevumi.

III – Fakti, tiesvedība un uzdotie jautājumi

18. 2010. gada 8. septembrī atbildētājs novietoja savu automašīnu sabiedriskajā autostāvvietā Pulas pilsētā, kas atrodas Horvātijas piekrastē. Dodoties prom no autostāvvietas, atbildētājs neveica apmaksu HRK 100 apmērā (aptuveni EUR 13), kas viņam bija jāsamaksā par autostāvvietas dienas biļeti. Viņš neveica apmaksu šajā apmērā arī astoņu dienu laikā, kas bija paredzētas apmaksas veikšanai, pirms attiecībā uz šo summu sāk uzkrāties likumiskie procenti.

19. Horvātija pievienojās Eiropas Savienībai 2013. gada 1. jūlijā.

20. 2015. gada 27. februārī prasītāja *Pula Parking*, kas ir Pulas pilsētai piederoša sabiedrība, kura ar valsts varas lēmumu ir pilnvarota pārvaldīt attiecīgo autostāvvietu, uzsāka parāda piedziņas procedūru. Šajā datumā prasītāja lūdza notāru, kam birojs Pulā, izdot izpildrakstu par HRK 100 piedziņu "uz autentiska dokumenta" pamata no parādnieka. Šis dokuments bija izraksts no prasītājas grāmatvedības uzskaites dokumentiem, kuros ir iegrāmatotas parādnieka parādsaistības.

21. 2015. gada 25. martā tika izdots izpildraksts. 2015. gada 21. aprīlī atbildētājs cēla iebildumus pret minēto izpildrakstu, un saskaņā ar Piedziņas likuma 282. panta 3. punktu lieta tika nodota izskatīšanai *Općinski sud u Puli-Pola* (Pulas pilsētas tiesa), kas ir iesniedzējtiesa. Šajā tiesā atbildētājs apgalvoja, ka notāram nebija nedz materiāltiesiskās, nedz teritoriālās piekritības izdot izpildrakstu pret citu Savienības dalībvalstu pilsoņiem, pamatojoties uz autentisku dokumentu.

22. Pastāvot šādiem apstākļiem, *Općinski sud u Puli-Pola* (Pulas pilsētas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai šajā lietā, ņemot vērā lietas dalībnieku attiecību juridisko raksturu, ir piemērojama Regula (ES) Nr. 1215/2012?

2) Vai Regula [..] Nr. 1215/2012 attiecas arī uz Horvātijas Republikas notāru piekritību?"

23. Rakstveida apsvērumus iesniedza prasītāja, atbildētājs, Horvātijas, Vācijas un Šveices valdības un Eiropas Komisija. Ieinteresētie lietas dalībnieki, kuri piedalījās rakstveida posmā, izņemot Vācijas un Šveices valdības, izteica mutvārdu argumentus tiesas sēdē 2016. gada 14. jūlijā.

IV – Vērtējums

A – *Par pieņemamību*

1) Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstību Horvātijas tiesību aktiem

24. Atbildētājs apgalvo, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jānoraida, pamatojoties uz to, ka tas neatbilst Horvātijas tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem. Šajā ziņā atbildētājs jo īpaši atzīmē to, ka lūgums ir sagatavots vēstules veidā, nevis kā tiesas rīkojums. Atbildētājs arī informē, ka viņš ir pārsūdzējis šo lūgumu valsts tiesās.

25. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Tiesa nepārbauda to, "vai lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemts atbilstoši valsts tiesu iekārtas organizatoriskajiem un procesuālajiem noteikumiem. Tādēļ Tiesai ir jāievēro lēmums par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko pieņēmusi kādas dalībvalsts tiesa, ja šis lēmums nav atcelts saskaņā ar valsts tiesībās iespējami paredzētajiem tiesību aizsardzības līdzekļiem" [6].

26. Līdz ar to, ciktāl tas attiecas uz lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu konkrēto formu, iepriekš minētā judikatūra apstiprina, ka tie ir jautājumi, kuri ir tikai valsts tiesu kompetencē. Turklāt attiecībā uz iespējamo lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pārsūdzēšanu valsts līmenī Tiesai nav informācijas par to, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu šajā lietā būtu ticis atcelts. Tāpat Tiesa nav saņēmusi nekādu formālu paziņojumu par pārsūdzību. Tādējādi, kamēr iesniedzējtiesa neinformē Tiesu, ka tā vēlas atsaukt savu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu [7], Tiesai ir pamats to izskatīt.

27. Šo iemeslu dēļ ne ar vienu no atbildētāja iepriekš minētajiem argumentiem netiek apstrīdēta valsts tiesas lūguma pieņemamība.

2) Par Savienības tiesību piemērojamību *ratione temporis*

28. Līgumiskie pienākumi, kas tiek izskatīti šajā lietā, radās 2010. gada 8. septembrī. Horvātija pievienojās Eiropas Savienībai tikai 2013. gada 1. jūlijā. Regula Nr. 1215/2012 stājās spēkā 2015. gada 10. janvārī. Šādos apstākļos rodas jautājums par to, vai Regula ir piemērojama *ratione temporis*.

29. Saskaņā ar Horvātijas Pievienošanās akta (turpmāk tekstā – "Pievienošanās akts") [8] 2. pantu Savienības tiesības kļuva tūlītēji saistošas Horvātijai 2013. gada 1. jūlijā [9].

30. Regulas 66. pantā ir paredzēts, ka tā ir piemērojama "tiesvedībām, kuras ir uzsāktas [..] 2015. gada 10. janvārī vai pēc tam".

31. Šajā lietā piedziņas procedūra tika uzsākta 2015. gada 27. februārī. Iebildumi pret šo procedūru tika celti 2015. gada 21. aprīlī.

32. No iepriekš minētā izriet, ka Regulas noteikumi par jurisdikciju un izpildi bija pilnībā piemērojami Horvātijā attiecīgajā laika periodā, proti, tiesvedības ierosināšanas laikā, neņemot vērā, vai par šo brīdi uzskata 2015. gada 27. februāri vai 2015. gada 21. aprīli.

33. Nav nozīmes tam, ka šī piedziņas procedūra attiecas uz apstākļiem, kuri ir norisinājušies pirms Horvātijas pievienošanās. Kā jau esmu to izskaidrojis citā lietā, princips par Savienības tiesību tūlītēju piemērošanu tiesiskām attiecībām, kuras turpinās, ļauj grozīt tās nākotnē [10]. Vēl jo svarīgāks šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kontekstā ir tas apstāklis, ka sekas, ka jaunās Savienības tiesību normas būs arī piemērojamas atsevišķiem apstākļiem, kas ir norisinājušies pirms pievienošanās, ir dabiskas attiecībā uz izpildes un procesuālajiem noteikumiem. Proti, parasti prasību piedziņu īsteno atbilstoši tiesību normām, kuras ir spēkā izpildes darbības ierosināšanas brīdī, nevis procesuālajiem noteikumiem, kas bija spēkā sākotnējā līguma noslēgšanas brīdī.

6 — Spriedums, 1996. gada 11. jūlijs, *SFEI* u.c. (C-39/94, EU:C:1996:285, 24. punkts); skat. arī spriedumus, 1982. gada 14. janvāris, *Reina* (C-65/81, EU:C:1982:6, 7. punkts), un 2000. gada 11. aprīlis, *Deliège* (C-51/96 un C-191/97, EU:C:2000:199, 29. punkts).

7 — Protams, liekot uzsvaru uz *iesniedzējtiesas*, nevis noteikti uz *apelācijas instances* tiesas lēmumu. Saskaņā ar Tiesas judikatūru tikai iesniedzējtiesa var izdarīt secinājumus no iespējamā apelācijas instances tiesas lēmuma par tās lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu – skat. spriedumu, 2008. gada 16. decembris, *Cartesio* (C-210/06, EU:C:2008:723, jo īpaši 93. un 97. punkts).

8 — Akts par Horvātijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem Līgumā par Eiropas Savienību, Līgumā par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā (OV 2012, L 112, 21. lpp.).

9 — Ja vien Pievienošanās aktā vai tā pielikumos nav paredzēti citi termiņi. Šajā lietā nav piemērojami nekādi šādi izņēmumi.

10 — Skat. manus secinājumus lietā *Nemec* (C-256/15, EU:C:2016:619, 25.–44. punkts).

34. Šo secinājumu apstiprina Tiesas judikatūra par Savienības tiesību normu par piekritību un izpildi piemērošanu laikā. Tā, piemēram, lietā *Collin* [11] Tiesa izskatīja situāciju saistībā ar darba līgumu, kurš bija noslēgts un izbeigts pirms Briseles konvencijas, kas ir Regulas priekštece, spēkā stāšanās [12]. Tiesvedība tika ierosināta pēc tās spēkā stāšanās. Tiesa apstiprināja, ka, lai piemērotu noteikumus par piekritību un izpildi, "vienīgais svarīgais [..] ir apstāklis, ka tiesvedībai ir jābūt ierosinātai pēc [Regulas spēkā stāšanās datuma]" [13].

35. Apstrīdot Savienības tiesību piemērojamību *ratione temporis* šajā lietā, atbildētājs atsaucas uz Tiesas rīkojumu lietā *VG Vodoopskrba* [14]. Šajā lietā Tiesa atteicās no jurisdikcijas, jo iesniedzējtiesa lūdza interpretēt Savienības tiesību normas saistībā ar tāda līguma materiāltiesiskajiem noteikumiem, kurš tika noslēgts un acīmredzami tika daļēji izpildīts pirms Horvātijas pievienošanās Eiropas Savienībai. Tas varētu nozīmēt, ka no jauna tiek vērtēti pagātnes notikumi, kas risinājušies pirms pievienošanās brīža. Savukārt šī lieta attiecas vienīgi uz (notiekošu un pēc savas būtības nākotnē piedzenamas) summas piedziņu, kura acīmredzot ir maksājama, izpildes procedūrā, kas acīmredzami ir ierosināta pēc pievienošanās.

36. Šo iemeslu dēļ es uzskatu, ka Tiesa ir kompetenta *ratione temporis* atbildēt uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem par Regulas Nr. 1215/2012 interpretāciju.

3) Par otrā jautājuma hipotētiskumu

37. Rodas jautājums par valsts tiesas otrā jautājuma iespējamo hipotētiskumu. Tālāk šo secinājumu 56.–61. punktā šis apstāklis ir izskatīts kā šī jautājuma vispārējā vērtējuma sastāvdaļa.

B – *Par būtību*

1) Par pirmo jautājumu

38. Valsts tiesa jautā, vai lieta ietilpst Regulas piemērošanas jomā. Šajā ziņā tā atsaucas uz "lietas dalībnieku attiecību juridisko raksturu". Ar to es saprotu, ka valsts tiesa vēlas noteikt, vai lieta ietilpst jēdzienā "civillietas un komerclietas", ņemot vērā apstākli, ka prasītāja ir valstij piederoša un pilnvarota sabiedrība, kā arī iesaistītā līguma veidu.

39. Ņemot vērā tālāk izklāstītos iemeslus, es uzskatu, ka tas tā acīmredzami ir.

40. Jēdziens "civillietas un komerclietas" ir Savienības tiesību autonoms jēdziens [15]. To "ierobežo tādu elementu dēļ, kuri raksturo juridiskās saites starp lietas dalībniekiem vai tiesvedības priekšmetu" [16].

11 — Spriedums, 1979. gada 13. novembris, *Sanicentral/René Collin* (C-25/79, EU:C:1979:255, 6. punkts). Judikatūra, kas radusies saistībā ar Padomes 2000. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.) un 1968. gada 27. septembra Briseles konvenciju par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās (OV 1978, L 304, 36. lpp.), kas ir Regulas Nr. 1215/2012 priekšteces, ir identiski piemērojama Regulai Nr. 1215/2012, ja var uzskatīt, ka attiecīgās tiesību normas "ir vienādas". Vajadzība nodrošināt šo instrumentu interpretācijas nepārtrauktību ir atgādināta Regulas Nr. 1215/2012 preambulas 34. apsvērumā. Piemēram, skat. spriedumu, 2013. gada 11. aprīlis, *Sapir* u.c. (C-645/11, EU:C:2013:228, 31. punkts) un tajā minēto judikatūru.

12 — Lieta *Collin* attiecās uz Briseles konvenciju, tomēr šī judikatūra ir piemērojama. Šīs konvencijas 54. pantā ir arī tieši paredzēta tās piemērošana tiesvedībām, kas ir ierosinātas pēc tās spēkā stāšanās (skat. iepriekš 11. zemsvītras piezīmi). Pēdējā laikā tieši par Regulas Nr. 1215/2012 piemērošanu laikā un jaunu dalībvalstu pievienošanos skat. ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumus lietā *Kostanjevec* (C-185/15, EU:C:2016:397, 24. punkts un nākamie punkti).

13 — Pēc plašākas analoģijas tāda pati pieeja tiek atbalstīta attiecībā uz pirms pievienošanās brīža uzliktu (administratīvu) nodokļu piedziņu, kas tiek īstenota pēc pievienošanās – skat. spriedumu, 2010. gada 14. janvāris, *Kyrian* (C-233/08, EU:C:2010:11).

14 — 2014. gada 5. novembra rīkojums lietā C-254/14, EU:C:2014:2354.

15 — Spriedums, 2007. gada 15. februāris, *Lechouritou* u.c (C-292/05, EU:C:2007:102, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

16 — Spriedums, 2013. gada 11. aprīlis, *Sapir* u.c (C-645/11, EU:C:2013:228, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

41. Šajā lietā prasītāja iznomāja vietu autostāvvietā atbildētājam.

42. Savos procesuālajos rakstos atbildētājs apgalvo, ka līgums starp pamatlietas dalībniekiem ir īres līgums, nevis līgums par pakalpojumu sniegšanu. Atbildētājs uzskata, ka šāda kvalifikācija arī saīsinātu noilguma periodu, kas ir attiecināms uz prasībām, kuras izriet no līguma. Pamatojoties uz minēto, viņš apšauba Horvātijas notāru jurisdikciju saskaņā ar valsts tiesībām, apgalvojot, ka atbilstoši Horvātijas tiesību normām tieši tiesu kompetencē ir izskatīt strīdus par īres/nomas līgumiem.

43. Lai kāda arī būtu šīs argumentācijas pamatotība, šis jautājums ir jāizlemj valsts tiesai. Tas neskar to jautājumu, uz kuru atbilde ir jāsniedz Tiesai, proti, vai līgums ietilpst jēdziena "civillietas un komerclietas" darbības jomā saskaņā ar Regulu [17].

44. Principā gan īres/nomas līgumi, gan līgumi par pakalpojumu sniegšanu var ietilpt jēdzienā "civillietas un komerclietas", kuram "būtu jāietver galvenie civiltiesiskie un komerciālie jautājumi, izņemot dažus skaidri noteiktus jautājumus" [18]. Izņēmuma gadījumi ir jāinterpretē šauri [19].

45. Parastos apstākļos līgums starp divām privātpersonām par vietas autostāvvietā nodrošināšanu ietilptu civillietu un komerclietu jēdzienā. Tomēr tas tiek apšaubīts, jo prasītāja ir valstij piederoša sabiedrība, kurai pilnvaras ir piešķirtas saskaņā ar valsts varas aktu [20].

46. Tādēļ rodas jautājums par to, vai šī iemesla dēļ starp lietas dalībniekiem īstenotais pasākums atrodas ārpus Regulas piemērošanas jomas.

47. Manuprāt, tas tā nav šādu iemeslu dēļ.

48. Saskaņā ar Regulas 1. panta 1. punktu no tās piemērošanas jomas tieši tiek izslēgtas "nodokļu, muitas vai administratīvās lietas vai valsts atbildība par darbību un bezdarbību, īstenojot valsts varu (*acta iure imperii*)". Šo izņēmumu apstiprina un ierobežo judikatūra, kurā ir noteikts, ka "tiesvedības starp valsts iestādi un privāttiesību subjektu neietilpst [Regulas] piemērošanas jomā, tikai ciktāl šī valsts iestāde rīkojas, īstenojot valsts varu" [21].

49. Šajā lietā nav nekādas norādes par to, ka līgums par autostāvvietas izmantošanu ir uzskatāms par "acta iure imperii", proti, aktu, kas ir izpildīts, īstenojot valsts varu. Protams, prasītāja īsteno darbību, kuras veikšanai tā ir pilnvarota ar valsts varas aktu. Tomēr šī darbība, autostāvvietas izīrēšana, ir parasta komercdarbība. Tikai tas vien, ka pilnvarojums izpildīt šo darbību ir piešķirts ar valsts varas aktu, to automātiski nepārveido par "acta iure imperii". Lietas materiālos nav nekādas norādes par to, ka, īstenojot savu uzdevumu, prasītāja izmanto pilnvaras, kas atkāpjas no attiecībām privātpersonu starpā piemērojamiem tiesību aktu noteikumiem [22]. Proti, saskaņā ar iesniedzējtiesas nolēmumu šādas atkāpes neesamību attiecībā uz šī līguma veidu apstiprina *Ustavni sud* (Horvātijas Konstitucionālā tiesa) nolēmums.

50. Turklāt naudas summa, kuru prasītāja vēlas piedzīt no atbildētāja, šķiet, ir atlīdzība par prasītājas sniegto pakalpojumu. Neviens lietas materiālu dokuments neļauj domāt, ka tā būtu sods vai sankcija.

17 — Tas varētu skart konkrētu jurisdikcijas pamatu Regulā (7. pants attiecas uz pakalpojumu līgumiem un 24. pants uz nekustamā īpašuma nomu/īri), tomēr tas neietekmē tālāk izklāstīto analīzi.

18 — Skat. Regulas preambulas 10. apsvērumu.

19 — Piemēram, skat. spriedumu, 2014. gada 23. oktobris, *flyLAL-Lithuanian Airlines* (C-302/13, EU:C:2014:2319, 27. punkts).

20 — Skat. iepriekš 15. un nākamos punktus.

21 — Spriedums, 2002. gada 1. oktobris, *Henkel* (C-167/00, EU:C:2002:555, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

22 — Spriedums, 2002. gada 1. oktobris, *Henkel* (C-167/00, EU:C:2002:555, 30. punkts).

51. Šo secinājumu neietekmē apstāklis, ka prasītāja ir sabiedrība, kas pilnībā pieder valsts iestādei. Šādas īpašumtiesības pašas par sevi neveido situāciju, kas būtu pielīdzināma tādai, kurā attiecīgā dalībvalsts īsteno publiskās varas prerogatīvas. Šāds apsvērums ir spēkā vēl jo vairāk, ja valstij piederoša sabiedrība rīkojas kā jebkurš uzņēmējdarbības subjekts, kas darbojas konkrētajā tirgū [23].

52. Šo iemeslu dēļ ierosinu Tiesai uz valsts tiesas pirmo jautājumu atbildēt šādi: Regula Nr. 1215/2012 ir piemērojama tādiem apstākļiem, kādi ir šajā lietā, ja līgums par autostāvvietas izmantošanu ir noslēgts starp privātpersonu, no vienas puses, un valsts iestādei piederošu sabiedrību, no otras puses, ja šī valsts iestāde neīsteno valsts varu.

2) Par otro jautājumu

53. Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Regula ir arī attiecināma uz "Horvātijas Republikas notāru piekritību".

54. Valsts tiesa nav tieši identificējusi konkrētas Regulas tiesību normas, uz kurām tā atsaucas, uzdodot šo jautājumu. Tomēr galu galā uzdotais jautājums ir par to, vai Horvātijas notārus, kuri izdod izpildrakstus, var kvalificēt kā "tiesas", kas pasludina "spriedumus" Regulas izpratnē.

55. Ņemot vērā tālāk izklāstītos iemeslus, es uzskatu, ka notāri šajā ziņā nav "tiesa".

a) Par pieņemamību

56. Pirms izvērtēt jautājumu pēc būtības, sākotnēji ir jāizskata jautājums par pieņemamību.

57. Šajā lietā atbildētājs cēla iebildumus pret notāra izdotu izpildrakstu. Līdz ar to lietas izskatīšanas kompetence tika nodota Horvātijas tiesām. Vai apstāklis, ka strīda risināšana vairs nav notāra kompetencē, valsts tiesas otro jautājumu padara par tīri hipotētisku un līdz ar to par nepieņemamu?

58. Manuprāt, tas tā nav.

59. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru uz valsts tiesu uzdotajiem jautājumiem attiecas atbilstības pieņēmums [24]. Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdoto jautājumu tikai tad, ja ir pilnīgi acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai tās priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem.

60. Šajā lietā man nešķiet, ka atbilstības pieņēmums nepārprotami būtu ticis atspēkots. Nav skaidrs, kādas sekas Tiesas noraidošai atbildei uz otro jautājumu būtu attiecībā uz valsts procedūru. No vienas puses, šādai atbildei galu galā varētu nebūt nekādas iedarbības, jo lieta tagad tiek izskatīta valsts tiesā, nevis pie notāra. No otras puses, atbilde uz otro jautājumu, ja tā būtu noraidoša, tikpat labi varētu ietekmēt visu valsts procedūru. Tie ir valsts tiesību jautājumi. Tie ir jāizvērtē valsts tiesai, nevis šai Tiesai.

61. Tādēļ es uzskatu, ka otrais jautājums ir pieņemams.

23 — Spriedums, 2014. gada 23. oktobris, *flyLAL-Lithuanian Airlines* (C-302/13, EU:C:2014:2319, 37. punkts).

24 — Skat. neseno 2015. gada 11. novembra spriedumu *Pujante Rivera* (C-422/14, EU:C:2015:743, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).

b) Par būtību

i) Par apsvērumiem par Regulas Nr. 1215/2012 pielāgošanu, ņemot vērā Horvātijas pievienošanos

62. Jēdziens "tiesa" Regulā nav definēts. Tomēr Regulas 3. pantā ir noteikts, ka jēdziens "tiesa" konkrēti ietver Ungārijas notārus saīsinātās tiesāšanās procedūrās par atgādinājumiem veikt maksājumus un Zviedrijas izpildes iestādi, kad tā veic saīsinātās tiesāšanās procedūras par atgādinājumiem veikt maksājumus un par palīdzību. Nav paredzēta nekāda līdzīga tiesību norma attiecībā uz Horvātijas notāriem, kuri izdod izpildrakstus.

63. Regula tika pieņemta 2012. gada 12. decembrī, dažus mēnešus pirms Horvātijas pievienošanās Eiropas Savienībai 2013. gada 1. jūlijā, bet pēc Pievienošanās akta, kurā ir uzskaitīti tehniskie pielāgojumi attiecībā uz sekundārajiem tiesību aktiem, publicēšanas 2012. gada 24. aprīlī [25].

64. Varētu apgalvot, ka Regula "iekrīt" starp diviem laika posmiem: pārāk vēlu, lai uz to attiecinātu tehniskos pielāgojumos kā pievienošanās procesa sastāvdaļu, un pārāk agri, lai Horvātija kā Eiropas Savienības dalībvalsts ietekmētu tās saturu.

65. Ņemot to vērā, Horvātijas valdība apgalvo, ka tai vienkārši nebija iespējams iekļaut notārus Regulas 3. pantā.

66. Lai arī es saprotu praktiskos aspektus saistībā ar Regulas datumiem, es neuzskatu, ka šādiem apsvērumiem būtu jāļauj ietekmēt Regulas piemērošanas jomas interpretāciju. Tiesiskās noteiktības princips paredz, ka Savienības tiesību normas ir jāinterpretē, pamatojoties uz šo tiesību normu tekstu. Ja teksts ir neskaidrs, šādas neskaidrības ir jāatrisina, ņemot vērā tiesību normas kontekstu un mērķi.

67. Tomēr neparasti apstākļi neattaisno atkāpšanos no šiem tiesiskā regulējuma interpretācijas vispārīgajiem noteikumiem. Atsevišķi gadījumi rada sliktus vispārīgos noteikumus. Dalībvalsts nodomiem, par kuriem tiek apgalvots, ka tie nav īstenoti jautājuma par datumiem dēļ, nav jāļauj ietekmēt Savienības tiesību interpretāciju, kurai pirmām kārtām ir jābūt vienotai visās dalībvalstīs [26].

ii) Vai Horvātijas notāri, kuri izdod izpildrakstus, ir "tiesas", kas pasludina "spriedumus"?

– Par jēdziena "tiesa" konkrēti noteiktas definīcijas neesamību

68. Regulā jēdziens "spriedums" ir definēts ļoti plaši. Definīcija nepavisam nav saistīta ar to, kā jēdziens "spriedums" tiek interpretēts valsts līmenī, izmantojot frāzi "neatkarīgi no tā nosaukuma" [27]. Turklāt citu valodu versijās ir izmantots vispārīgāks jēdziens, kas ir tuvāks angļu valodas plašajam jēdzienam "decision" ("nolēmums") (piemēram, "décision" (franču valodā), "Entscheidung" (vācu valodā), "beslissing" (holandiešu valodā), "rozhodnuti" (čehu valodā)). Regulā ir minēti dažādi šādu "nolēmumu" piemēri: "dekrēts, rīkojums, lēmums vai izpildraksts, [..] lēmums par izmaksu vai izdevumu noteikšanu". Līdz ar to "izpildraksti" ir tieši ietverti.

25 — Skat. Pievienošanās akta III pielikumu.

26 — Ir jāatgādina, ka nekas neliedz dalībvalstij transformēt šādus nodomus saistošos normatīvajos aktos, izmantojot parastās likumdošanas procedūras Savienības līmenī.

27 — Spriedums, 2012. gada 15. novembris, *Gothaer Allgemeine Versicherung* u.c. (C-456/11, EU:C:2012:719, 26. un nākamie punkti).

69. Tomēr Regulas izpratnē nolēmumi ir "spriedumi" tikai tad, ja tos pasludina "tiesas" [28]. Regulā jēdziens "tiesa" [29] nav definēts.

70. No *institucionāla* viedokļa skatoties, jēdziena "tiesa" dabiskā nozīme neietvertu notārus, kuri nav "tiesu iestāde" [30], proti, viņi nav tiesu sistēmas sastāvdaļa [31]. No *funkcionāla* viedokļa raugoties, pašas Savienības tiesības atzīst "būtiskas atšķirības" starp notariālo funkciju un tiesu varas funkciju tiesību sistēmās [32]. Lai arī atsevišķos gadījumos notāri var īstenot tiesu varas funkcijas konkrētās lietās, tā nav viņu tipiskākā un/vai galvenā loma. Līdz ar to pat no funkcionālā viedokļa notāri nav tiesas "šī vārda tiešajā [parastajā] nozīmē" [33].

71. Tomēr nozīmi, kas būtu jāpiešķir jēdziena "tiesa" dabiskajai nozīmei šajā lietā, iespējams, mazina attiecīgā jēdziena tulkojumu dažādība citu valodu versijās. Līdz ar to, piemēram, horvātu valodas versijā ir atsauce uz "tiesām" (*sud*), franču valodā uz "tiesām" (*juridiction*), spāņu valodā uz "tiesu iestādēm" (*órgano jurisdiccional*), vācu valodā uz "tiesām" (*Gericht*), čehu valodā uz "tiesām" (*soud*) un itāļu valodā uz "tiesu iestādēm" (*autorità giurisdizionale*).

72. Tā kā šo jēdzienu dabiskā nozīme nav pilnībā skaidra, pirms ieteikt, kā rīkoties tālāk šajā lietā, es vispirms izvērtēšu Regulas konteksta un mērķa divus galvenos aspektus.

73. Pirmkārt, Regulas 3. pants ir paskaidrojošs. Tajā ir konkretizēts, ka Ungārijas notāri un Zviedrijas izpildes iestāde (pieņemot noteiktus dokumentus) tiek pielīdzināti "tiesām" "šajā regulā".

74. Šāda pieeja ļoti stipri signalizē, ka likumdevējs nav automātiski uzskatījis Ungārijas notārus un Zviedrijas izpildes iestādi kā tādus, kas ietilpst jēdzienā "tiesa" [34]. Ja tas tā būtu uzskatījis, nebūtu jēgas tos tieši uzskaitīt. Visticamāk 3. pants ir jāinterpretē kā zināma veida izņēmums no jēdziena "tiesa" dabiskās nozīmes vai arī kā tās paplašinājums.

75. Tādējādi, pretēji Horvātijas valdības apgalvotajam, manuprāt, 3. pants nav jāinterpretē tikai kā retu gadījumu paskaidrojums. Kā jau iepriekš minēts, tā tas ir arī tāpēc, ka notāri (un izpildes iestādes) [35] nav "tiesas" šī jēdziena parastajā nozīmē. Turklāt, ja tā būtu parasta situācija, ka notāri būtu "tiesas", *quod non*, nav skaidrs, kāpēc šis apstāklis būtu tieši jānorāda, turklāt tikai attiecībā uz konkrētu funkciju, kuru īsteno Ungārijas notāri, nevis attiecībā uz citām funkcijām vai notāriem citās dalībvalstīs [36].

76. Tādēļ šķiet, ka Regulas 2. un 3. panta uzbūve un formulējums apstiprina notāru izslēgšanu no jēdziena "tiesa".

28 — Angļu valodā jēdziens "spriedums" (un horvātu valodā "sudska odluka") pats par sevi ietver iestādes veidu, kurai tas ir jāpieņem. Šī lieta nav par Regulas 2. panta a) punktā paredzēto otro nosacījumu par to, ka spriedumiem ir jāizriet no "*dalībvalsts*" tiesām.

29 — Regulas angļu valodas versijā abi jēdzieni "tiesa" ("court") un "tiesa vai tribunāls" ("court or tribunal") tiek izmantoti, savstarpēji aizstājot vienam otru. Savos secinājumos es darīšu tāpat. Citu valodu versijas ir konsekventākas, un tajās ir izmantots tikai viens jēdziens.

30 — Spriedumi, 1994. gada 2. jūnijs, *Solo Kleinmotoren* (C-414/92, EU:C:1994:221, 17. punkts), un 2004. gada 14. oktobris, *Mærsk Olie & Gas* (C-39/02, EU:C:2004:615, 45. punkts).

31 — Jēdziens "spriedums" ietver noteiktus aktus, kurus pieņem "tiesas ierēdnis". Līdz ar to šādus ierēdņus varētu uzskatīt par "tiesas" sastāvdaļu (skat. spriedumu, 1994. gada 2. jūnijs, *Solo Kleinmotoren* (C-414/92, EU:C:1994:221, 16. un 17. punkts). Tomēr šajā lietā izpildrakstu izdošanas funkcija ir *ārēji* deleģēta notāriem, proti, ārpus institucionālām tiesas struktūrām, nevis *iekšēji* tiesas struktūras ietvaros.

32 — Spriedums, 2015. gada 1. oktobris, *ERSTE Bank Hungary* (C-32/14, EU:C:2015:637, 47. punkts).

33 — Skat. Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regulas (ES) Nr. 650/2012 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi preambulas 20. apsvērumu (OV 2012, L 201, 107. – 134. lpp.).

34 — Normatīvā akta izstrādes vēsturiskā dokumentācija neizskaidro to, kāpēc [Regulā] tika ieļauts 3. pants.

35 — Ņemot vērā to nosaukumu, tās gan vairāk būtu uzskatāmas par izpildvaras, nevis tiesu varas sastāvdaļu. Paralēlajos tiesību aktos tās ir sauktas arī par "administratīvajām iestādēm" (skat. tālāk 41. zemsvītras piezīmi).

36 — Es arī piebildīšu, ka Ungārijas notāri nav ietverti līdzvērtīgajā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Regulas (ES) Nr. 805/2004, ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem (OV 2004, L 143, 15. lpp.), 4. panta 7. punktā. *A contrario* skat. arī iepriekš 33. zemsvītras piezīmi par Regulas Nr. 650/2012 preambulas 20. apsvērumu.

77. Otrkārt, nozīme ir arī paralēlajam tiesiskajam regulējumam, kas attiecas uz jurisdikciju, atzīšanu un izpildi konkrētās jomās (vispārīgākā nozīmē civilprocesa tiesību jomā)[37]. Šie instrumenti piedāvā virkni dažādu pieeju. Vairākos no tiem ir ietvertas jēdziena "tiesa" tiešas definīcijas, kas ir plašas un dažādas[38] (tās var arī izmantot un definēt citus jēdzienus)[39]. Citos nav definēts pats pamatjēdziens, bet gan ir ietverti precizējumi, piemēram, uzskaitīti konkrēti subjekti, kuri katrā ziņā ir jāuzskata par "tiesām[40]. Tā tas ir attiecībā uz Regulu Nr. 1215/2012[41].

78. Šajā ziņā runa ir par nelielu horizontālu kopību, nemaz nerunājot par vienveidību, atsevišķos instrumentos Savienības civilprocesa tiesību jomā. Līdz ar to sistēmiskas pieejas izmantošana neko daudz nepalīdz. Acīmredzami jēdziens "tiesa" lielā mērā ir atkarīgs no konkrētās tiesību normas tiesiskā regulējuma konteksta un mērķa. Dažos gadījumos ir acīmredzama vēlme sniegt konkrētu *ad hoc* definīciju, savukārt citos ir izmantots vispārīgāks un nenoteiktāks jēdziens (ar precizējumiem).

79. Līdz ar to ir jāievēro piesardzība, vispārīgi transponējot to, kas šķiet kontekstam raksturīgas definīcijas. Tāpat, šķiet, ir sarežģīti noteikt vienu visaptverošu Savienības tiesību jēdziena "tiesa" definīciju.

80. Tajā pašā laikā, kā to jo īpaši norādīja Komisija un Horvātijas valdība, Regulas 2. panta a) punktā izmantotais jēdziens "tiesa" atbilst tam jēdzienam, kāds ir izmantots LESD 267. pantā. Šķiet, ka lielākajā daļā valodu versiju Regulā izmantotais jēdziens ir līdzvērtīgs tam, kuru parasti izmanto, lai noteiktu iestādes, kuras ir tiesīgas Tiesai iesniegt lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu.

81. Judikatūra par LESD 267. pantu ir plaša. Tomēr šķiet, ka visaptveroša judikatūras par LESD 267. pantu transponēšana ir sarežģīta. Protams, zināmā mērā tas ir iespējams[42], tomēr vienmēr ir jāņem vērā, ka LESD 267. pantā izmantotā definīcija tika izstrādāta citā kontekstā un citiem mērķiem. Ņemot vērā iepriekš minēto, pieeja, kas ir izmantota LESD 267. pantā, joprojām ir noderīgs sākumpunkts. Galu galā tā aptver tās iestādes pamatīpašības, kuru varētu saukt par "tiesu".

– Par priekšlikumu par divdaļīgu definīciju

82. Kā šādā gadījumā būtu jādefinē jēdziens "tiesa" Regulas Nr. 1215/2012 kontekstā? Kādā veidā valsts tiesas, kurām ir jāatzīst un jāizpilda ārvalstu tiesību subjektu izdoti dokumenti, lai nosaka, vai šie tiesību subjekti ir "tiesas"?

37 — Piemēram, skat. Regulu Nr. 805/2004 (Eiropas izpildes rīkojums); Regulu Nr. 650/2012 (mantošana); 1988. gada 16. septembra Lugāno konvenciju par jurisdikciju un nolēmumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2007, L 339, 3. lpp.), Padomes 2003. gada 27. novembra Regulu (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu (OV 2003, L 338, 1. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Regulu (EK) Nr. 1896/2006, ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru (OV 2006, L 399, 1. lpp.); Padomes 2008. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās (OV 2009, L 7, 1. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 12. jūnija Regulu (ES) Nr. 606/2013 par aizsardzības pasākumu savstarpēju atzīšanu civillietās (OV 2013, L 181, 4. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. jūlija Regulu (EK) Nr. 861/2007, ar ko izveido Eiropas procedūru maza apmēra prasībām (OV 2007, L 199, 1. lpp.).

38 — Piemēram, jēdziens "tiesa" var tikt definēts regulas piemērošanas jomas līmenī, kā tas ir Regulas Nr. 2201/2003 2. panta 1. punktā un Regulas Nr. 650/2012 3. panta 2. punktā. Abos gadījumos dalībvalstīm ir noteikti pienākumi paziņot Komisijai par iestādēm (kuras nepieder tiesu sistēmai), bet kuras ietilpst jēdzienā "tiesa" (Regula Nr. 650/2012, 79. pants; Regula Nr. 2201/2003, 68. pants). Vēl viena pieeja ar lielu pietāti izturas pret dalībvalsts noteiktajām definīcijām (proti, tiesas ir iestādes, kuras par tādām ir noteiktas katras jurisdikcijas ietvaros). Tā tas ir attiecībā uz Lugāno konvencijas 62. pantu, uz kuru tieši atsaucas Vācijas un Šveices valdības.

39 — Piemēram, skat. Regulas Nr. 606/2013 3. panta 4. punktu, saskaņā ar kuru "izdevējiestādes" ir "tiesu iestādes" un noteiktas citas iestādes, kas pieņem pasākumus, "kurus var pārskatīt tiesu iestādē, un tiem ir tāds pats spēks un sekas kā tiesu iestādes pieņemtiem nolēmumiem tādos pašos jautājumos".

40 — Regulā Nr. 861/2007 ir apstiprināta vēl viena pieeja. Šajā regulā pamatjēdziens "tiesa" netiek definēts, savukārt tās preambulas apsvērumos ir minēts, ka, piemēram, tās sastāvā jābūt personai, kurai ir kvalifikācija pildīt tiesneša pienākumus, un tai ir jāievēro tiesības uz taisnīgu tiesu un abu pušu uzklausīšanas princips (preambulas 9. un 27. apsvērums).

41 — Kā tas izriet no tās 3. panta. Skat. arī Regulu Nr. 805/2004. Regulā Nr. 4/2009 jēdziens "tiesa" nav definēts, taču tajā ir noteikts, ka "tiesas" ietver "administratīvas iestādes", kuras ir uzskaitītas X pielikumā (šajā sarakstā ir iekļauta arī Zviedrijas izpildes iestāde).

42 — Skat. spriedumu, 2006. gada 19. septembris, *Wilson* (C-506/04, EU:C:2006:587, 47. un 48. punkts), kurā definīcija, kas ir izstrādāta LESD 267. pantā, tika pielietota, interpretējot sekundāro tiesību aktu.

83. Konkrēti Regulas Nr. 1215/2012 piemērošanas nolūkā ierosinu attiecībā uz jēdzienu "tiesa" pielietot divpakāpju pieeju, kas sastāv no:

— standarta [*default*] *institucionālas* definīcijas (kas balstās uz vienkāršu atsaukšanos uz dalībvalstu atzītām tiesu varas struktūrām),

— kuru izņēmuma gadījumos precizē, piemērojot Savienības tiesību *funkcionālu* definīciju, (kas ietver LESD 267. pantā paredzētos kritērijus, tomēr ir šauri piemērojama).

84. Šāda divpakāpju pieeja, kuru vienkārši var nosaukt arī par "institucionālu definīciju ar drošības vārstu", manuprāt, vislabāk atbilstu Regulas Nr. 1215/2012 noteiktajiem mērķiem. No vienas puses, tā ļauj ātri izskatīt lielu vairumu parasto ikdienas lietu. No otras puses, tā ietver iespējas attiecībā uz sarežģītākām lietām, lai tās tiktu atrisinātas, pamatojoties uz esošo Tiesas judikatūru, lai arī piemērojot to nedaudz pārveidotā veidā.

85. Jēdziena "tiesa" standarta definīcijai ir jābūt vienkāršai un pamatotai ar institucionālu pieeju: "tiesa" ir dalībvalsts tiesu iestāde. Tā ir dalībvalsts tiesu sistēmas subjekts, kas tiek atzīts kā tāds [43].

86. Šādu institucionālu pieeju attiecībā uz jēdziena "tiesa" definīciju atbalsta Tiesas pastāvošā judikatūra [44]. Saskaņā ar Tiesas judikatūru apstāklis, ka attiecīgā iestāde ir "tiesa", kopumā netiek pat diskutēts. Piemēram, no tiesu prakses izriet, ka "tiesas", *protams*, ir Anglijas *High Court of Justice* (Augstā Karaliskā tiesa) [45], *Arondissementsrechtsbank* (Nīderlandes rajona tiesa) [46] vai *Tribunal de Grande Instance* (Francijas apgabaltiesa) [47].

87. Šajās lietās diskusija koncentrējās vairāk uz izmantotās procedūras veidu un to, vai pieņemtais pasākums ir līdzvērtīgs "spriedumam" šobrīdējā Regulas 2. panta a) punkta izpratnē. To varētu apšaubīt, piemēram, ņemot vērā procesa *ex parte* vai pagaidu raksturu. Citiem vārdiem sakot, "funkcionālā" vai "procesuālā" analīze galvenokārt tiek paredzēta, vērtējot *dokumentu*, nevis *iestādi*, kas to pieņēmusi.

88. Iespējams, vēl jo svarīgāk, jēdziena "tiesa" standarta institucionāla definīcija ne tikai atbilst jēdziena dabiskajai nozīmei, bet tā arī vislabāk atspoguļo Regulas mērķi. Tās mērķis ir savstarpējā atzīšana, kā arī ātrums un paredzamība tiesvedības norisē. Šim mērķim ir vajadzīga vienkāršība. Acīmredzami šī mērķa sasniegšanai nav atbilstoši analizēt katru gadījumu atsevišķi. Šajā ziņā ir vajadzīga arī uzticība. Ja tiesību subjekts acīmredzami ir (vai acīmredzami nav) izdevējdalībvalsts tiesu sistēmas iestāžu sastāvdaļa, kāpēc izpildes dalībvalstij būtu jāapšauba šis apstāklis atsevišķos izņēmuma gadījumos [48]?

89. Šis vispārīgais mērķis ir saistīts ar praktisku aspektu: ja Regulas Nr. 1215/2012 izpratnē jēdziena "tiesa" standarta definīcija būtu Savienības tiesību autonoma definīcija, vai Tiesa uzskatītu, ka valsts tiesām ir jāpārbauda, vai visi šīs definīcijas elementi ir ievēroti vienmēr, kad tiek lūgts atzīt [spriedumu] saskaņā ar Regulu? Vai visām dalībvalsts X pirmās instances tiesām, kurām tiek lūgts izpildīt spriedumu, ir jāpārbauda, vai dalībvalsts Y pirmās instances tiesa, kura ir pasludinājusi spriedumu, ir vai nav neatkarīgs un objektīvs tiesu varas orgāns, kas ir pastāvīgs un izveidots ar likumu, kā arī ievēro sacīkstes principa procedūru?

43 — Lai gan šī lieta nav par to, principā šādai definīcijai nebūtu jāizslēdz tiesas, kas ir kopīgas vairākām dalībvalstīm, piemēram, Beniluksa valstu tiesa (skat. Regulas preambulas 11. apsvērumu).

44 — Skat. spriedumus, 1994. gada 2. jūnijs, *Solo Kleinmotoren* (C-414/92, EU:C:1994:221, 17. punkts), un 2004. gada 14. oktobris, *Mærsk Olie & Gas* (C-39/02, EU:C:2004:615, 45. punkts). Šķiet, ka šajās lietās Tiesa jēdzienu "tiesu iestāde" izmanto kā jēdziena "tiesa" sinonīmu.

45 — Spriedums, 2009. gada 2. aprīlis, *Gambazzi* (C-394/07, EU:C:2009:219).

46 — Spriedums, 2004. gada 14. aprīlis, *Mærsk Olie & Gas* (C-39/02, EU:C:2004:615).

47 — Spriedums, 1980. gada 21. maijs, *Denilauler* (C-125/79, EU:C:1980:130).

48 — Protams, tas neietekmē to, ka attiecīgais dokuments tiek kvalificēts kā "spriedums".

90. Acīmredzami saprātīga atbilde ir "nē". Līdz ar to standarta pieejai noteikti ir jābūt institucionālai: par tiesām, kas ir dalībvalsts parastās tiesu varas sistēmas sastāvdaļa, vienkārši tiek pieņemts, ka tās ir "tiesas" Regulas Nr. 1215/2012 izpratnē, neesot vajadzībai veikt turpmākas individuālas pārbaudes. Tā atkal ir savstarpējās uzticības izpausme: ja vien neapšaubāmi un skaidri netiek pausts pretējais, to, ko tu sauc par tiesu, es saucu par tiesu.

91. Standarta institucionālas dabas definīcijai ir vēl viena svarīga praktiska ietekme: tā ļauj īstenot *iekšēju deleģēšanu* starp valsts tiesām, jo īpaši pirmās instances tiesām. Apstāklis, ka iestādes vārdā izdoto pasākumu paraksta sekretārs, tiesneša palīgs vai cits tiesas ierēdnis, kurš ir pienācīgi pilnvarots to darīt saskaņā ar valsts tiesību aktiem, parasti saīsinātās tiesāšanās procedūrās, tiesvedībās, kurās netiek celti iebildumi, vai attiecībā uz mazām prasībām, neietekmē apstākli, ka iestāde ir kvalificējama kā "tiesa". Jautājums par to, kurš izlemj un kurš paraksta, kļūst aktuāls, nosakot to, vai pasākums ir "spriedums", tomēr tas ir pavisam cits jautājums.

92. Un otrādi, pat ja dalībvalsts izvēlas deleģēt tiesu varas funkciju *ārēji*, proti, ārpus tiesu sistēmas, tiesību subjekts, kuram šīs pilnvaras ir piešķirtas, uzreiz netiek kvalificēts kā "tiesa", pamatojoties tikai uz šo pilnvarojumu.

93. Manuprāt, šīs atšķirības ignorēšana, būtu pretrunā ar jēdziena "tiesa" dabisko nozīmi, kā arī Regulas 2. un 3. panta uzbūvi. Tam arī būtu samērā nevēlama un nepraktiska ietekme.

94. Tomēr, lai arī standarta noteikumi ir vislabākais praktiskais risinājums attiecībā uz lielāko daļu lietu [49], jautājums ar to nevar tikt izsmelts. Vienmēr var būt negaidītas un ārkārtējas situācijas. Turklāt jēdziena "tiesa" institucionālu definēšanu tikai valsts līmenī galu galā pilnībā uzraudzītu dalībvalstis un to izvēlētā tiesu varas sistēma. Šādi tiktu noliegta jēdziena Savienības izcelsme [50]. Tanī pašā laikā, ņemot vērā tā mērķi, būtu neatbilstoši radīt atsevišķu, pilnīgi autonomu Savienības tiesību jēdzienu "tiesa". Ņemot vērā iepriekš minētos iemeslus, tas ietvertu arī vairākas praktiskas dabas grūtības. Līdz ar to definīcijai ir vajadzīgas gan valsts, gan Savienības tiesību dimensijas, kas atbilst ierosinātās pieejas pirmajai un otrajai pakāpei.

95. Ciktāl tas attiecas uz ierosinātās pieejas otro pakāpi, man prātā nāk (vismaz) divas situācijas, kurās *izņēmuma kārtā* varētu tikt apšaubīta standarta institucionāla definīcija, līdz ar to rosinot niansētāku vērtējumu par to, vai iestāde ir vai nav tiesa.

96. Pirmkārt, tādu nolēmumu pieņemšana civillietās un komerclietās, kuri principā ietilpst Regulas materiālajā piemērojamībā, tiktu *iekšēji* deleģēta dalībvalsts tiesu sistēmas ietvaros, tomēr tas tiktu īstenots veidā, kas radītu nopietnas un acīmredzamas konstitucionālas dabas bažas citās dalībvalstīs. Šajā ziņā ir iespējami divi scenāriji: dalībvalsts varētu noteikt par "parastām tiesām" tās tiesu sistēmas ietvaros iestādes un/vai privātpersonas, kuras vienkārši, neņemot vērā to formālo kvalifikāciju, nav pieņemamas kā šādas iestādes citām dalībvalstīm [51]. Pakārtoti patiešām ārkārtas apstākļos varētu būt iespējams, ka dalībvalsts parastās tiesas saskaras ar disfunkciju, kas automātisku savstarpējo atzīšanu padara problemātisku [52]. Abos šajos gadījumos attiecīgo iestāžu vērtējumam, kas ir pamatots ar Savienības tiesību autonomu definīciju, būtu jāsniedz vajadzīgie korektīvie pasākumi.

49 — To apstiprina apstāklis, ka kopš Briseles konvencijas stāšanās spēkā vairāk nekā pirms 40 gadiem šī tiesa nekad nav detalizēti vērtējusi jēdziena "tiesa" konkrēto nozīmi šajā kontekstā.

50 — Kā apliecinājums tam, ka tas tiešām nebija plānots attiecībā uz Regulu Nr. 1215/2012, ir apstāklis, ka Komisijas sākotnējā priekšlikumā regulai jēdziens "tiesa" tika definēts kā "iestādes, kuras ir noteikusi dalībvalsts" (Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (COM/2010/0748, galīgā redakcija – COD 2010/0383, 2. panta c) punkts). Tomēr šī definīcija netika saglabāta.

51 — Šajā ziņā var tikt sniegti vairāki acīmredzami absurdi piemēri. Tomēr, iespējams, šādos gadījumos daudz svarīgāk būtu uzsvērt Savienības autonomas definīcijas mērķi, kurš vispirms varētu nebūt Savienības, bet gan galvenokārt citu dalībvalstu interesēs.

52 — Pēc plašākas analoģijas skat. spriedumu, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi* un *Căldăraru* (C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 98. un nākamie punkti).

97. Otrkārt, darbība, kuru varētu uzskatīt par tiesu varas funkciju, ir *ārēji* deleģēta iestādei, kas pirmajā acumirklī nešķiet dalībvalsts tiesu sistēmas sastāvdaļa. Varētu domāt, ka šis otrais gadījums ir iespējams krietni vien biežāk nekā pirmais. Proti, šķiet, tieši tas ir noticis šajā lietā. Arī šajā gadījumā vajadzētu būt iespējai atsaukties uz niansētāku jēdziena "tiesa" definīciju, kura ir pamatota tikai ar Savienības tiesībām.

98. Kādai būtu jābūt šai definīcijai? Ņemot vērā iepriekš minētos iemeslus, uzskatu, ka ir nepiemēroti ieviest visaptverošas definīcijas, kuras ir izstrādātas citu sekundāro tiesību aktu atšķirīgos kontekstos.

99. Vienlaikus, kā jau minēts (šo secinājumu 80. punkts), Regulā Nr. 1215/2012 tekstuāli ir izmantota tā pati terminoloģija, kas LESD 267. pantā.

100. Pastāv pamatoti normatīvi un pragmatiski iemesli, lai no jauna "neizgudrotu velosipēdu", proti, no jauna radītu jaunas definīcijas. Normatīvu tiesību aktu saskaņotība ir svarīgs paredzamības un tiesiskuma elements. Kā iepriekš minēts 77. un 78. punktā, tā ir joma, kurai jau ir raksturīgs augsta līmeņa definēšanas partikulārisms. Līdz ar to, šķiet, ka vairāk ieteiktais rīcības virziens būtu pakāpeniski mēģināt apvienot atsevišķos instrumentus, nevis radīt vēl vienu jaunu definīciju. Pragmatiski runājot, LESD 267. pantā paredzētā pārbaude jau samērā labi aptver iestādes, kurai ir tiesu iedaba, būtiskās īpašības, lai to varētu saukt par "tiesu".

101. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu, ka tādās lietās, kāda ir šī lieta, kurās ir apšaubīta iestādes standarta institucionālā kvalifikācija, šo klasifikāciju var no jauna pārskatīt, pamatojoties uz īpašībām, kas tiek izmantotas, lai identificētu "tiesas" Tiesas judikatūras par LESD 267. pantu kontekstā. Tas nozīmē noteikt, vai attiecīgajai valsts iestādei piemīt visas individuālās īpašības, kas tradicionāli ir uzskaitītas attiecībā uz šo definīciju, tas ir: vai iestāde ir izveidota ar likumu, vai tā ir pastāvīga, vai tās pieņemtie nolēmumi ir saistoši, vai tiesvedība tajā ir *inter partes*, proti, notiek atbilstoši sacīkstes principam, vai tā piemēro tiesību normas, kā arī vai tā ir neatkarīga [53].

102. Tomēr apstāklis, ka pilnīgi no jauna "netiek izgudrots velosipēds", neliedz mainīt vai pielāgot tā izmantošanu. Šajā lietā pielāgojumi nenozīmē to, *kādi* kritēriju būtu jāizmanto, bet gan – *kā* tie būtu jāizmanto Regulas Nr. 1215/2012 konkrētajā kontekstā.

103. Manis ierosinātie pielāgojumi ņem vērā prejudiciāla nolēmuma mehānisma dažādos mērķus, no vienas puses, un Regulas mērķus, no otras puses. Pirmais vada dialogu starp tiesnešiem un veicina Savienības tiesību vienveidību. Otrais ir instruments spriedumu savstarpējai atzīšanai un brīvai apritei, ietverot ātruma, vienkāršības un paredzamības mērķus [54], tomēr balstoties uz tiesu aizsardzības adekvātiem savstarpējas uzticības principiem.

104. Šo mērķu atšķirību būtu jāatspoguļo dažādās pieejās attiecībā uz to, kā tiek piemēroti vieni un tie paši kritēriji. Attiecībā uz prejudiciālo nolēmumu pieņemamību izmantoto pieeju, iespējams, saudzīgi varētu raksturot šādi: "ja pastāv šaubas, tā ir pieņemama". Šādas elastīgas pieejas iepriekšējie apraksti, daudz literārāki pēc rakstura, netieši norāda uz iespēju pieņemt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu pat no Sančo Pansas, kurš rīkojas kā Baratarijas salas valdnieks [55].

53 — Piemēram, skat. spriedumu, 1997. gada 17. septembris, *Dorsk Consult* (C-54/96, EU:C:1997:413, 23. punkts), nesen apstiprināts ar spriedumu, 2016. gada 24. maijs, *MT Højgaard un Züblin* (C-396/14, EU:C:2016:347, 23. punkts).

54 — Spriedums, 2012. gada 15. novembris, *Gothaer Allgemeine Versicherung* u.c. (C-456/11, EU:C:2012:719, 26. punkts).

55 — Skat. ģenerāladvokāta D. Ruiza-Harabo Kolomera [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*] secinājumus lietā *De Coster* (C-17/00, EU:C:2001:366, 14. punkts).

105. Tomēr, ņemot vērā Regulas ļoti atšķirīgo kontekstu un mērķi, manuprāt, šie paši kritēriji ir jāpiemēro *šauri*. Proti, retos gadījumos savstarpējā uzticība paredz skaidrību un apliecinājumus, ka iestādes akti, kurus dalībvalstij ir lūgts izpildīt, ietver pietiekamu garantiju attiecībā uz neatkarību, objektivitāti, sacīkstes principu un vispārēju tiesību uz aizstāvību ievērošanu. Līdz ar to iepriekš uzskaitītie faktori (101. punkts) nebūtu jāuztver kā fakultatīvi vai vairāk vai mazāk svarīgi vispārējā novērtējuma elementi. Es drīzāk piedāvāju tos interpretēt kā kontrolsarakstu.

106. Citiem vārdiem sakot, Regulas Nr. 1215/2012 konkrētajā kontekstā otrās pakāpes ietvaros minētajai pieejai par valsts iestādes būtības iespējami funkcionālo vērtējumu ir jābūt *šaurai*: ir jāievēro visi kritēriji, nepastāvot kompensēšanas iespējai vai vispārējam vērtējumam [56].

107. Noslēgumā īsumā atsaukšos uz iepriekš minēto donkihotisko metaforu: LESD 267. pantā paredzēto tiesas jēdziena definīciju var izstiept un pieņemt prejudiciālu jautājumu no Sančo Pansas, kuru viņš ir iesniedzis kā Baratarijas salas valdnieks. Galu galā atbilžu sniegšana uz prejudiciālajiem jautājumiem, lai veicinātu tiesību vienveidību un skaidrību, kopumā ir jāuzlūko pozitīvi. Tomēr valdnieka Sančo Pansas pasludinātu spriedumu izpilde attiecībā uz privātpersonām citās salās ir pavisam cits stāsts.

– Par piemērošanu šajā lietā

108. Šajā lietā, kā arī pamatojoties uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu un Tiesai iesniegtajiem apsvērumiem, nešķiet, ka Horvātijas notāri atbilst jēdziena "tiesa" standarta institucionālai definīcijai.

109. Vai tomēr viņus varētu kvalificēt kā "tiesas" saskaņā ar ierosinātās pieejas otro pakāpi, proti, piemērojot "LESD 267. pantā paredzēto kontrolsarakstu"?

110. Iespējams, daži no šiem faktoriem ir ievēroti šajā lietā, kā to jo īpaši apgalvo Horvātijas valdība. Vai tas tā ir vai nav, galu galā ir jānoskaidro valsts tiesai.

111. Tomēr, manuprāt, kā to ir norādījusi Komisija un kā tas pēc tam tika diskutēts tiesas sēdē, lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu aprakstītais process, kuru īsteno Horvātijas notāri, lielā mērā rada iespaidu, ka tajā netiek ievērots sacīkstes princips. Proti, šķiet, ka tas tā ir pēc būtības, jo piekritība izskatīt jebkādu faktisku strīdu ir jānodod tiesai atbilstoši Piedziņas likuma 282. panta 3. punkta noteikumiem.

112. Ja jēdziena "tiesa" definīcija tiek piemērota saskaņā ar LESD 267. pantu, sacīkstes princips tiesvedībā nav *sine qua non* nosacījums. Tomēr, ņemot vērā iepriekš minētos iemeslus, es uzskatu, ka tas ir jāuztver kā vajadzīgs nosacījums, lai definētu jēdzienu "tiesa" Regulas izpratnē.

113. Pat ja tiesvedība varētu *kļūt* par tādu, kurā tiek ievērots sacīkstes princips, (pavisam viegli) nododot tās īstenošanu citai iestādei, manuprāt, tas nav pietiekami, lai iestādi, kas veic nodošanu, pārkvalificētu par "tiesu" Regulas izpratnē. Pamatojums ir vienkāršs: faktiskais *inter partes* procesa tiesvedības posms tiks īstenots tiesā, nevis pie notāra.

56 — Protams, retos gadījumos valsts tiesām brīvi (un dažreiz piespiedu kārtā) konsultējoties ar Tiesu atbilstoši LESD 267. pantam.

iii) Secinājumi par otro jautājumu

114. Iepriekš minēto iemeslu dēļ es ierosinu Tiesai uz iesniedzējtiesas otro jautājumu atbildēt šādi: lai tiesību subjektu kvalificētu kā "tiesu" Regulas Nr. 1215/2012 izpratnē, tam ir jābūt dalībvalsts tiesu iestādei, kas ir tās tiesu sistēmas sastāvdaļa. Tomēr šaubu gadījumā šāds tiesību subjekts var ietilpt jēdziena "tiesa" definīcijā, ja tas atbilst šādiem kritērijiem: i) tas ir izveidots ar likumu, ii) tas ir pastāvīgs, iii) tā pieņemtie nolēmumi ir saistoši, iv) tiesvedība tajā notiek atbilstoši sacīkstes principam, v) tas piemēro tiesību normas, kā arī vi) tas ir neatkarīgs.

V – Secinājumi

115. Iesaku Tiesai uz *Općinski sud u Puli-Pola* (Pulas pilsētas tiesa, Horvātija) prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Par pirmo jautājumu

Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 12. decembra Regula (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās ir piemērojama tādiem apstākļiem, kādi ir šajā lietā, ja līgums par autostāvvietas izmantošanu ir noslēgts starp privātpersonu, no vienas puses, un valsts iestādei piederošu sabiedrību, no otras puses, ja šī valsts iestāde neīsteno valsts varu.

Par otro jautājumu

Lai tiesību subjektu kvalificētu kā "tiesu" Regulas Nr. 1215/2012 izpratnē, tam ir jābūt dalībvalsts tiesu iestādei, kas ir tās tiesu sistēmas sastāvdaļa. Tomēr šaubu gadījumā šāds tiesību subjekts var ietilpt jēdziena "tiesa" definīcijā, ja tas atbilst šādiem kritērijiem: i) tas ir izveidots ar likumu, ii) tas ir pastāvīgs, iii) tā pieņemtie nolēmumi ir saistoši, iv) tiesvedība tajā notiek atbilstoši sacīkstes principam, v) tas piemēro tiesību normas, kā arī vi) tas ir neatkarīgs.